ARA
BARCELONA
29/12/10
Prensa: Diaria
Tirada: Sin datos OJD
Difusión: Sin datos OJD
Página: 27
Sección: POLÍTICA NACIONAL Valor: 1.240,00 € Área (cm2): 327,8 Ocupación: 36,35 % Documento: 1/1 Cód: 43631543

President: lideratge!

ÀNGEL CASTIÑEIRA
FILÒSOF. ESADE-URL

L'elecció d'un nou president i del nou Govern és un dels moments claus per comprovar l'existència o no d'autèntic lideratge. Tant pel que va dir el president en el discurs d'investidura com pel que faci després; tant per les decisions que prengui immediatament com també per les explicacions i ideals que transmeti a la ciutadania. No l'una o l'altra, sinó les dues coses. Vegem per què.

D'algú que ha propugnat el canvi en el seu programa electoral i que diu que vol canviar la realitat del seu país, en pressuposem que ha dedicat temps i esforç a analitzar-la i comprendre-la, després a somiar-la de manera ideal per, finalment, dedicar tot el seu esforç a transformar-la o millorar-la. El procés és el següent: 1) Com és la nostra realitat nacional, quins problemes té. 2) Com hauria de ser, cap on caldria conduir-la. 3) Què cal fer per aconseguir-ho. En el lideratge no hi ha només acció, sinó també exploració del món de les idees. Algú que vol canviar la situació del seu país i conduir-lo a nivells més alts de plenitud està obligat, com en l'al·legoria platònica, a realitzar el difícil ascens que ens porta fora de la caverna.

¿Com hauria de ser la nostra realitat nacional més enllà del món de les ombres i les limitacions en què viu avui? Aquest dur ascens, més enllà de la comoditat del món conegut, té a veure amb l'elaboració d'un projecte i d'una visió. Perquè si no hi ha projecte, ningú començarà a caminar, ningú estarà disposat a abandonar el seu lloc, per lúgubre que sigui. No es pot mobilitzar la gent sense projecte. I diguem-ho també de passada: un projecte no és un esquer (com el concert econòmic). Un projecte implica una imatge completa, entenedora i desafiant d'un nou horitzó col·lectiu. L'error de lideratge del Govern anterior va ser perquè el seu president va renunciar clarament a anar més enllà de la gestió. No hi va haver ascens fora de la caverna, no hi va haver visió ni projecte i, per descomptat, no hi va haver comunicació de res. "Fets, no paraules".

L'altre error de lideratge possible, seguint amb la iconografia platònica, consisteix a no adonar-se que després de contemplar les idees, cal tornar a la caverna. Hi pot haver idees tan "encegadores" que ens converteixin en il·luminats o que ens deixin penjats en aquests llimbs ideals i ja no hi hagi possibilitat de descens. La dimensió tràgica i malenconiosa del lideratge consisteix a comprovar quina és la distància que hi ha entre la realitat i el desig i aguantar la tensió. El lideratge és haver somiat amb un cavall i haver aconseguit un camell. O dit en termes més polítics: només qui pensa en l'impossible aconsegueix el possible, deia Manuel Zafra citant Max Weber a *La política com a vocació*. Els líders estan obligats a pensar l'impossible. Si algú no pensa l'impossible, mai aconseguirà el possible. Això exigeix una tensió extraordinària. Només qui aguanti la tensió d'haver somiat amb l'impossible, tot i saber que aconseguirà el possible, estarà en condicions d'exercir responsabilitats públiques d'autèntic lideratge. Si no, més val que es dediqui a una altra cosa.

L'error de l'anterior Govern va ser renunciar a anar més enllà de la gestió: no hi va haver visió ni projecte ni comunicació

Tornem, doncs, a Plató. S'equivocarà el president si, excusant-se en les urgències que cal gestionar, dissocia de la seva trajectòria el pensament i l'acció i es refugia en un dels dos elements. El pensament que no estigui preparat per a una acció –sens dubte difícil, però operativament viable– acabarà sent només la visita al món de les idees o de Disneyland (per això en alguns moments podríem parlar a Catalunya d'un independentisme de fantasia). I, d'una manera semblant, l'acció que no estigui orientada per un projecte ambiciós i desafiant esdevindrà mera gestió curt-terminista.

President, li van regalar el timó d'un vaixell amb l'escut de Catalunya i la inscripció *Cap fred, cor calent, puny ferm, peus a terra*. Està molt bé, però no oblidi que la clau està en el mateix timó, la funció del qual és comunicar el rumb i conduir la nau cap al nou port, senyal inequívoca que realment es disposa d'un veritable projecte. Llavors sí que estarà exercint el lideratge.